

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga naša, naše stvari, a neologe sve pokriva“ Mr. Pöl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Pripisane se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč., a svaki redak viša 5 novč.; li u slučaju opoavanja uz pogodbe sa upravom. Novci se silju poštom (zaštitno postalo). Ime, presime i najbližu poštu valja točno oznakiti. Komit list ne dodje na vrijeme, noka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštolina, ako se izvana naplaću. — Reklamacije. Dopisi se ne vraćaju ako se li ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ islazi svakog četvrtka na celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. — Prodajna a poštarinom stoje 5 novč., a seljako 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godinu. Izvan caravine više poštarina. Na malo i br. 5 novč.

Bugarski prevrat.

Mjeseca septembra prošle godine, odmah iz sastanka carevah u Skiernievicah iznenadio je bugarski narod čitavu Europu plovdivskim prevratom. Bez buke i bez prolijevanja krvi, iznenada proglasio se knez Aleksander gospodarom istočno Rumolije. Taj korak bugarskoga naroda zadao je diplomaciji volovlastih silah posta, a susjednu kraljevinu Srbiju potaknuo da pada na bratoubojnički rat. Izpuzivši tako knez Aleksander davnu želju svakoga Bugarina, počeo si sticati — kao tudjinac — simpatije medju svojim narodom.

Kadno je pako u posljednjom bugarsko-srbaskom ratu neprijateljstvo četo posvo potukao, to isto iz Bugarske protjorao, činilo se, da si je svoj obstanak u Bugarskoj sa vazda osigurao.

Nu to bijaše sve prividno. Knez Aleksander, koga je ruska vlada na bugarski prijestol postavila, koga je a početak svojimi diplomati, častnici, oružjem i novom bogato podupirala, okronu Rusiji lođa, bioiv se u naručaj najvećemu ruskomu protivniku — Englezkoj. Plovdivski prevrat bijaše englezko maslo, stoga i vidimo Rusiju medju prvimi, koji ga neodobravaju, koji se dapače protivio sjedinjenju Rumolije sa kneževinom Bugarskom.

Rusija, oslobodivši Bugarsku iz turskog jarma potoci krvi i silnimi novčanimi žrtvami, nije tražila od nje

drugo, već da se razvija samostalno, da bugarski narod nezaboravi na njizina dobročinstva, da bude moćnim slavenskim činbenikom, vriednim članom majke Slavije.

Zašto je teško naći u povijesti narodah neobičnijeg i plomenitijeg postupanja, nego li bijaše ono Rusije napram bugarskomu narodu. Pak što vidimo mjesto prisvajanja ili nahvalnosti? Knez Battenberg, opojon plovdivskim uspjehom, najpače onim kod Slivnice, odaljivao se sve to više osloboditeljici Rusiji, pristajud uz njezino protivniko. Njoga je Englezka upotrebljavala u svoje svrhe proti Rusiji, a ova je svo pokronula, da ga učini noopasnim, da ga makne sa bugarskoga prijestola.

Sastalo se imova ljotos okrunjeno glavo — car Fran Josip i car Vilim — u Gasteinu. Trećeg — cara Aleksandra — tajnobijaše, al zato putuju austrijaski nadvojvoda Karlo Ludvig u Petrograd — ruskomu dvoru u posjet. Neima dvojbe, da se je koli na sastanku Gasteinu, toli u Petrovdvoru radilo i o svrgnuću kneza Aleksandra, Ruskiñli caru, kojoga je b. z. nooprostivo uvriedio, htjeloso se dati častnu zadovoljstvinu tim, da se privoli na svrgnuću nekoga kneza Aleksandra.

Dno 21. slodilo je fiktivno svrgnuće bugarskoga kneza u Sofiji. Događnj ovaj iznenadio je svakoga, koji nepozna tajnah najviše diplomacije. Osuptiona čudi se Europa glasu, da je ovaj isti knez, koji je prošle godine izveo plovdivski prevrat, a ljotos na bojnem polju proslavio bu-

garsko imo, da je ovaj isti knez privolom naroda i same vojske skinut sa kneževske stolice i odveden sa bugarskoga zemljišta. Njegovim padom pao je i englezki upliv na Balkanu, a Rusija zauzimaju taj opet ovaj položaj, što no ga je zaslužila oslobodjenjom balkanskih Slavenah.

Sada nastaje pitanje, što će nastupiti u Bugarskoj nakon svrgnuća kneza Aleksandra? Tko će zavladati Bugarskom? Hoće li Rusija i dublje posagnuti u bugarske razlikmano odnošaje? Na sva ta pitanja odgovoriti će nam skoro budućnost, a mi možemo jedino to istaknuti, da je danas ruski moralni upliv na Balkanu jači, nego svih drugih državah, to da se usljed toga Rusija kod riešenja spomenutih pitanjah svojim moćnim uplivom odlučno djelovati. Koliko nam je do sada poznato, konstituirala se odmah iz svrgnuća kneza narodna vlada, kojoj su na čelu svo prokušani rodoljubi. Ovi muževi uzelo na svoja pleđa teško breme i veliku odgovornost, nu pod zaštitom osloboditeljici Rusijo, uz jednodušno i rodoljubno sudjelovanje svih Bugarah, razplinuti se sa tmaati oblaci, koji se nad sjedinjenom Bugarskom viju, to se ona zauzeti medju slavenskim državami na jugu onaj položaj, što no njoj ga bio naznačio velikodušni car-osloboditelj.

DOFISI.

Iz Pazina 28. augusta 1886. Šaljemo vam g. uredništvo suboparno izvješće sjednice prve našega upravnoga vjeća, a bude li potrebno, poslati ćemo vam obširnijih vlistih i tumačenjah.

Dne 10. o. m. na 3 sata po podne održavala se prva sjednica upravnog vjeća sa Pazin. Prisutni bijahu svi upravitelji, o. kr. komisar i načelnik pazniski. Galerija veoma dobro posjedona.

Na dnevnom redu bijaše 5 točakah i to:

1. Izvješće načelnikovo o predaji i primtku obćinskog imetka;
2. Organizacija istog upravnog vjeća;
3. Odlučiti, kako bi se dalo iz obćinske kuće zahtjeva stanarina od 500 for. Narodna im stranka posvo kratko i odrešito odgovori, da gospoda sami sebe oštro osudjuju, zahtjevajud sada stanarinu, dočim niau prošlih dvadeset godina, dok su sami obćinom upravljali ni novčica od nikoga u tu svrhu pitali. Jasno je svakomu, da su gospoda samo na to smjerala, kako bi u oči predstojećih obćinskih izborah hrvatsku stranku izvanjskim očadnam omrznila, ali im naši napodjoše na napak, nego odlučilo, da ima ostati, kako bijaše do sada.
4. Proradnja za g. 1887;
5. Odobrenje troška za privremenu mrtvačnicu na Starom Pazinu.

Prva i druga točka riešile se mirno. Kod treće točke prediož manjinu, sastojeda iz gg. braće dr. Egldija i Adama Maraka, dr. Constantinija i L. Camusa, noka se od ostalih podobnih za porabu obćinske kuće zahtjeva stanarina od 500 for. Narodna im stranka posvo kratko i odrešito odgovori, da gospoda sami sebe oštro osudjuju, zahtjevajud sada stanarinu, dočim niau prošlih dvadeset godina, dok su sami obćinom upravljali ni novčica od nikoga u tu svrhu pitali. Jasno je svakomu, da su gospoda samo na to smjerala, kako bi u oči predstojećih obćinskih izborah hrvatsku stranku izvanjskim očadnam omrznila, ali im naši napodjoše na napak, nego odlučilo, da ima ostati, kako bijaše do sada.

Kod 4. točke dnevnog reda razpravljalo se živahnije o troškovih za glas-

PODLISTAK.

Opatija i njezini pisci.

(Konač).

Prigodice posjetio je dr. Szemere Kraljevicu i Bakar i dobro ih razgledao. Prilatelje povjestnih spomenikah upozoruje na gradove Zrinjsko-Frankopanske u Kraljevici i Bakru, ali on nevidi gradove, koji još danas obstoje, već njihove podrlino (Schlossruinen.) U Bakru vidio je malo znamenitosti, ulice je našao uzke i krivudaste, kuće su mu izročile kućerki, a na Jazu, gdje gradski mlitnovi stoje, da je ribnjak. Steta što nije napisao, da se u njem i žabe legu i zmije povodnice plivaju! Pa i Schweiger-Lerchenfeld vidio je oko Bakra bukve rasti, djevojke i momke kolo igrati itd.

Gospodin nas Szemere vodi na Vransko jezero na Greau. Ovo jezero, kako je poznato, neima ni pritoka, ni odtoka, nu obilno vode i tu se čovjek i nehot'ce pita, odkuda mu tolika voda. Dr. Szemere nije se ni oko toga mnogo trudilo, on je zagonetku odmah odgonetao: Pod jezerom mora biti clevih, koje vodu sa Kapole (i) privlačaju. Kud je scgnuo, ide do Kapole, samo nam nije naznačio koje, a pred njim mu se uzdiže preko 4000 visoke Vela Učka.

Na otočiću Sv. Marka kod Kraljevice nije našao ništa da zmlja, koje su u tu jedini životi stvorovi. Na strani 23. čitamo,

da se medju otokom Krkom i hrvatskom obalom, koja stieže od Kapole u more pada, dolazi u zavičaj bure, kako to već ime dokazuje, nalme u kanal »Mli Tempoa, a za malo u kanal moravski, koj kod »Crikvenice« podima. Za ovo mjesto veli, da je prilično napušeno, nu inače bez svake važnosti. »Novice mu je grad sa pustom lukom, koju pohadja ponajviše bura.

Zaustaviti ćemo se malko kod točke IV. Land und Leute am Kvarneros. Poznato je, da je Istra hrvatska zemlja, a narodito je Hrvat zaokupio predjele iztočne joj obale i mlto tu žubori hrvatski rječ. Nu dr. Szemere našao je tu posve drugi jezik, jezik, koj se nemože ni dialektom nazvati. On piše (str. 28, 29) do-sloves ovo: »Die Sprache dieser Küstenbewohner, somit auch der Bewohner Abbazia's ist ein Gemisch des slovenischen mit dem italienischen, so zwar, dass sie in ihrer Conversation italienischer Worte sich bedienen, sehr oft mit slawischer Wortbildung und slawische Worte gebrauchen mit italienischer Wortbildung. Ihre sprichwörter und Redensarten haben sie zumalst dem italienischen entlent. Dieses Gemisch, welches kein dialekt genannt werden kann, ist von einer derartigen Eigentümlichkeit, dass, wenn es im raschen Nacheinander gesprochen wird, weder von den Slovenen, noch von den Italiener verstanden wird, was wohl nicht ausschliesst, dass die Einwohner der be-

nehbarten Ortschaften sich gegenseitig, und ist der Wortschwall noch so gross, genau und deutlich verstehen.

Volovsko je sretno, kada ima u svojoj sredini tako ušena muža, kao što je dr. Szemere! Kako razabiremo iz naslovnoga lista uzorne mu knjige, član je i nekekih znanstvenih zavoda, nu za divno ovo filozofsko otkriće, saslušao je i diplomu za filozofke zasluge.

Kako razabiremo iz točke V. Flora und Vegetation, dr. Szemere i dobar je botanik; laže i maže, da je divota čitati. Navadja riedkosti opatijskoga perloja. »Magnolia grandiflora« visoka mu je 20 m; a kad tamo, nelma ni 12 m. visline. Uz svako stablo ili grm spominje i domovinu, pa tako čitamo za »Myrthus communis«, da mu je domovina Azija i Afrika, nu mi znamo, da je to na kvarnerskih otocih običan grm, od kojega žitelji koloo sležu i vrše za ribolov platu. Nu još je zanimljive, što piše za »Jezevinu« ili »veprinu« (Ruscus aculeatus). Ova je bilina u Istri li tako obična, da je Veprinae od nje i ime dobio, tako obična u primorju, da na Rieci i Bakru njom sulice pomeđu, pa ju dr. Szemere ipak iziće kao riedku zimzelenu bilinu iz Englezke!

»Glycerium argenteum« (Patupus-trava), kojim u Zagrebu Zrinjovao ukrastuju, da ima 2 m. visoku paniculu (metlicu, klape) dočim nije cela trava viša.

S ornitološka gledišta iziće »A-

vanredno« (ausserordentlich) bogatstvo ptica pjevlica najraznoličnijih vrstah, osobito je mnogo salavulja, koji oko Opatije već početkom ožujka« zabigljahu. (str. 35).

Okoliš opatijski nije ptičinu bogatstvo upravo siromašan. Oko Opatije čuje se po koj salavulj ili na hrvatsvoj gradnici zapjeva zeba, nu da je ptičin izvarodno, to nije istina. Kraj i vegetacija uzrokom su, da u obće u primorju ima malo ptica, posebice pake pjevalca. Živahnije je dakako u jeseni, kad se ptice iz gorjih strana domovine sele ili kad se s proljeđa vraćaju. Vegetetioja se oko Opatije bud tok koncem ožujka; ljubice su kod Rieko, Bakra odavna odavale, kad dalje Opatije tek ovatu. Još 9. travnja god. 1884 bijaše drveća prama lišćem gola, a kad je tako, nepjeva tu ni salavulj početkom ožujka. Pratiimo seobu te kraljeve ptice pjevlica već devet godina i polag naših bilježaka dolazi salavulj u primorje početkom travnja a ovo vriedi i za Opatiju.

Na strani 36. opisuje nam Szemere svetluocanje mora u Kvarneru ovimi riedmi: Odlisneš li se za zvezdovite noći, tamo mjeseca listopada ili studenoga na površinu morskju, zadrživ se i onemliš, kad za-gledaš one ognjene pravove, koji postaju onim mahom, kad se barba gladkom površinom odtiane. Svaki udarac vesla čitava vršne ognjene valove i na ovaj pojav ne-vidiko oko, nemože se zastiti! . . . Da li ovo svetluocanje, kako mnogi misle, po-

benu školu. Gospoda od manjine... u dokazivanju, kako je to lepa, ugodna i korisna stvar imati glasbu, koja da u raznih prilikah olelo pučanstvo za bavljaju i razveseljuje. Istina, glasba je lepa zabava, ali kad se pomisli, da se redoviti dohod od obćinskih jedva povišava razhoda pokriva, a za drugu polovinu treba skrbiti raznim nameti (adoljonnal), posve se slažemo sa članom naše stranke, koji je kazao, da pučanstvo opterećeno mnogim pladitl ima drugih brigah po glavi a ne veselje i glasbu. Ovog mnenja bili su i ostali članovi većine; te su stavak o glasbi zabavili. Tim se obćina preko 800 for. prištitih. Ako pazinska gospoda bižili želo imati glasbu, neka si ustroje filharmoničko društvo, kakovih ima i po drugih gradovih. Silnomu društvu bi možda, i obćina mogla koliko pomoći, ali toliko stotina trošiti za učitelja glasbe, nikako nemože.

Kod IV. rubrike — troškovi za javnu sigurnost, predloženo bi, da se od podobnih zahtjeva nekakav prinos za plaću javnih stražarah (policejah). Taj predlog je tako smjšan, da uprav nemožemo pojmiti, kako ga je moglu većina prihvatiti. Uopćina dakako nede imati.

Kod točke: «Udržavanje ostah, putevah, plošnika, kanalizacijeh itd.», štala se molbenom nekoliko gradjanah, da se tik njihovih kudah napravi putić, kojim bi mogli ićati od naših gnoj itd. Ovaj put da je i iz zdravstvenih obćinah neobhodno potrebit, što da je i obćinsko zastupstvo prošle godine priznalo. Ipak se ovaj gradnji protivio jedan član manjine, jer da bi to obćini preveć trošku zadavalo. Prihvaćen bi napokon predlog drugog člana, da obćina ovaj gradnji nekom svotom pripomože.

Troškovi za uređivanje iz dnevnih na Starom Pazinu bijahu odobreni. Tom zgodom izrečena bi želja, da bi se na mjesto privremeno dadebno angradila arhivnica iz kamona. Dobro bi bilo svakako, ali odkud nove uzeti?

Tim bi dnevni red izopćljen i sjednica zaključena.

Ako pomislimo, da našli ljudi nisu imali priliku, da vide i čuju, kako se u skupćinah radi i razpravlja, moramo priznati, da je razprava prilidno gladko tekla, a to nam daje nade, da će naš zaslićiviel parlamentarnomu životu u brzo priviknuti.

Hekli smo, da je bila galerija dobro posjedena. Mnogo njih je dakako prisutakula jednino zualidno, da sjednici prisustvuju, a ipak bio je prisutan i dostatan broj ozbiljnijih ljudi, koji, rad bi, da su se pobeli skrbiti za obćinske poslove. To je svakako napratak, jer jo do sada malo tiko znauo, kad se obćinsko zastupstvo sastajulo, što se u sjednicah razpravljalo i

zaključivalo. A vesel nas, da se ima i taj napratak pripisati okolnosti, što su našli ljudi u vedini u upravnom vieću.

Čujeimo, da je prekjudeš stigao od namjestništva nalog na obćinsko glavarstvo, da se imaju obćinski izbori odmah obaviti, a gospoda dasu rekurlrala. Stalno se nadamo, da će im to malo-koristiti.

Iz Kanfanarsćine, polovicom agusta. Ako na baš zavalnost, a to barem uljudnost svakog ponešto naobrazna ćovijeka zahtjeva, da se za naobrazbu i prosvjetu zaslužno mužve dostojao štufe. Takove dužne uljudnosti zaman biemo tražili kod onoga načelnika. Gosp. J. Sauli, vriedni i mnogoraslužni naš učitelj ostavio nas je, počeo se je samo ovdje u Kanfanaru tradio sa naobrazbom mladoga našega naraštaju mlto ne punih 30 godinah. Za njegova učiteljevanja poljutili su ovdahnje podobno nauko djedci, koji su jur mužve u državnoj službi, a drugi se mladitli za nju pripravljaju na srednjih i visokih školah. — Uzornim svojim ponašanjem i savjestim službovanjem tih u školi kohl u arki, steće si vriedni učitelj priznanje i štovanje kod svakoga, samo ne kod našega «svrednoga» načelnika — svoga zota i ovdahnje šarunjaćke svojice. Ovih poslednjih godinah zadavno mu baš «svredni» načelnik — set mnogo demora. Po naputku, savjetu i prištitivanju vriedno krunjalećke šarunjaćke svojice, zaslužnoćga stariću ornilo se i tušilo kod nadležnih obćinatih, samo da mu ne boravak u Kanfanaru ogorča i dosadi. Pak da na njegovu mjesto dovede poznatoga Crigolotta iz pazinskoh Nuvalaku; — ćovijeka za našu hrvatsku pućku školu punvo nepodobni. Jedino mu pobio sa rukom. G. Sauli zamoli mirvinu i dobi ju, ostavi naš Kanfanar. Gosp. načelnik ne oporali se a njim — avojim tastoju, ne pruži mu ruke, ne rodo mu na ragatanku? Ši Bogom, učitelju — tasta je — Što ćeto? Široim istro poznatih «jedovakih kulturah», koja i našoga «svrednoga» načelnika, kao člana i učelnika pazinskoga strašila opoji, zahtjeva valjdu, da se i takovim postupanjem zaslužno mužve sa ima puknu štulo, da se i na takav način pukni i djedi dobar izgled daje!

Ako nam je i vrlo šao, što nas je G. Sauli u ovo važno doba ostavio, to mu ovim putem šolimo, da avoju mudno zaslužuju mirvinu u mloj otaditini još mnogo godinah uživati.

Za izpraznjeno ovanidno učiteljaćko mjesto najćelji se tri učitelja. Među ovima bijaše takodjor jur spomenuti Crigolotto, koji bi svake šilko dolazio stmo propoziciji na našomu diktatoru. Najpobje ćitćili se mjesto školske vieće (jednim glasom protiv) sa — Crigolotta; onda u javnoj sjednici dne 19. Julija (su tri glasa protiv) i obćinsko zastupstvo, kojim upravja oćepi Banko, poznati narodni protivnik;

Mi prosti ljudi šelimo, pilamo i zahtjevamo od nadležnih obćinatih, da se dade mloj djeci učitelju, no namo avostrano apozicija sa svoju težku službu, nego i usorita ponašanja. Zato se normalo zaudidiamo, kako su se mogli naša mjestna zastupstva dati zavostiti, da se izjevo za onohu ne samo nepodobno za ovu našu hrvatsku školu, nego i dvojbom ponašanja, kulko se je to štalo u «Našoj Slogi» još

to je «Dollum galea», div među molući Jadranskoga mor., a zove ga puk «Ombrella di mar». To životinja uzdižu se bezbrojno iz dubine morskoe, naravno u stanovitoj daljini od žala. Zanimivo je gledati kako se pomiću, kako se pružaju i stežu. Primiš li ju golom rukom, ćeutiš hol, kao da si se na boprlivu opakao. Veoma se brzo raztroše, jer im je tielo sastavljeno od 1/2 tekudine i 1/2 krutih tvarih». Takova šta nismo još nikadn štali.

Što je «Dollum galea», a što Ombrella di mar? Dollum galea je vrst puža iz surrodice (Subfamilla) Doliidae, velik poput ćovjeće glave i po djelom M. Stohića: «Prezpetto della fauna del mare Adriatico» (str. 72) u Kvarneru veoma riedak, oćitćiji oko Zadra, Spilita, Dubrovnik, Visa i Hvara. I taj puž, da se Szemerou diže iz dubljine morskoe, da se pruža i steže! «Ombrella di mar» zovu ribari i mornari u našem primorju jednu vrst «klobučnjaka», koja nije izvanredno obćina i toga klobučnjaka pogledao je dr. za pužal Završujemo a hrvatsko obćinstvo molimo, da ovdje iztaknutu uvaži i prema tomu si stvori sud knjige.

Dragan Draganović.

g. 1884. u 6. broju i kako nam još uvijek iz pagnidšine dolazeći glasovi prišaju i svjedoće.

Gorko smo se pako smijali, kad smo na vlatite ušl šul, kako su neki obćinski zastupitoli izpriđavali se, da nisu znali o ćem se radi, već da su se izjavili za Crigolotta, jer im je bio toplo preporučeni Liepil nam obćinskih zastupnikah i njihovih savjetnikah. Protiv izjavi mjestnoga školskoga vieća i obćinskoga zastupstva predno se utok dotićevoj višoj obćinatih.

Zeljino oćektivane i ćborne listine su izložene. Do koj ćan imati ćemo dakle nove obćinske izbore. Sada je vriedno, da učini svaki gospodar-birać avoju oćadebnićku dužnost, jer je skrajna potreba, da zajednu u obćinsko zastupstvo mužve, koji, znanu avojom glavom — misliti, koji veće biti silepo orudje silepoh amušanjakah, neć koji imaju sreć, dušu i volju za obće dobro! I napratak. Upozorujemo tom zgodom naša biraća-gospodara da ono, što jo obćinom na ove izbore «Naša Sloga» prošloga febrara i 6. prošloga mardca priobćila.

Ou obćinatih pazinskoga društva i njihovih starih i novih podrapnjakah nemožemo oćektivati ništa dobro. Već njihovo ponašanje do vriednog i zaslužnoćga ština Šaula i njihova izjava za nepodobna Crigolotta, Jasie nam svjedode, kakovo su njihova težnja i nakane i što nemožemo od njih oćektivati, pak da jih i do sad nismo poznali. Dali nam novi obćinski izbori u dohar ća!

Pogled po svijetu.

U Trstu, 25. agusta 1880.

Iz Beća javljaju, da ćo se sastati anovinako vieće svakako okolo 20. septembra na kratko zasjedanje. Izmedju ostalih potezkoćah, koje ćo imati austrijska vlada u pogledu austro-ugarske nagode, iztiću ćoski listšvo kuo novu i bankovno pitanje. Ćoski zastupnici zahtjevati ća naimo, da dodjo uz njomaćki i mađjarski napis na bankah takodjor ćoski, a u najnovije vriedno pišu i poljski listovii, da ćo Poljaci tražiti i poljski napis na bankah, zatim pomaćzanje bankovnih slijalkah, veće dotaoje i zomlijštni kredit.

Najvažniji dogodjaj politički jo bugarski povrat ili svrgnuće kneza Aleksandra sa kuoćovskoe stolecie. Dogodjaj taj došlo jo tako iznenada kao i progodiditćiji povrat u Plovdivu t. j. sjedinjenje iztoćno Rumolije sa kuoćovinom Bugarskom. O samom svrgnuću i o neposrednih uticaih, koje jo to u raznih državah izazvalo, navudjamo niže nekovo brzojavno viediti, koje su o tom do sada amo stiglo:

Carigrad, 23. agusta. Jedna viedit «Poll. Corr.» riša svrgnuće knoza Aleksandra ovako: U subotu u dva sata poslije podno obkolila jo kuoćovska palaća druga konjanika pukovnika iz Klustandila pod pukovnikom Stojanovom. Cankov, metropolit Kliment i njihovi pristaoše prodriešo u spavaću sobu knoza i zahtjevahu od njega da se zavalji. Potankosti dogodjaja nisu još poznati. Veli se, ća au vojnici vikali «Dole knjaz.» Napokon podpisao je knoz izjavu, da se odriće prestolja, jer da bi daljnji njegov obstanak na prestolju bio propast Bugarske. U jutro odputovao jo knoz pod jakom pratnjom u Lompanćku, da tu prodje preko Dunava u Rumunjsku. Privremena vlada sastoji iz-metropolite Klimenta, kao predsjednika i nekotjih bivših ministrarah.

U Bukareštu, 24. agusta, Knez Aleksandar nonalio se još na rumunjskera zemljištu, budući vojnićka pratnja obilazi, da se ukioni Vidinu, gdje ćete simpatiziraju sa knozom. Glas jo, da je krenuo na ćelu 10.000 momakah iz Vidina proti Sofiji.

U Bukareštu, 24. agusta. U privremenu vladu ušli su: Mitropolit Kliment; Stojanov, ministar vanjskih poslovah, Zankov, unutarnjih; Brumov, finaćijeh; Nikiforov, rata; Radoslavov, pravosudja; Veljkov, kuoćovstva. U rumunjskih političkih krugovih misli se, da jo pobuna izvedena pomoću

Karavelova. Vladi udaron jo ulazom mitropolita Klimenta vjerski znaćaj, da se zavara javno mnenje o kojem se ćujo, da pristaje uz knoza. Medju rumunjskimi gradovi u podunaviju su postavljena je sveza, doćim je sa nutrañnjom Bugarske još uvjek prokinuta.

U Bukareštu 24. agusta. Knez Aleksandar ukrao se jo jućer na jahtu u Petrovi, te jo jutros prispio u Gurgjevo, odakle ćo danas doći u Bukarešt.

U proglasu privremena vlada kaže se, da ćitavi narod zahvaljuje Aleksandru za njegovu hrabrost, no morao se jo svrdi s prestola, pošto jo poprimito politiku, neodgovarajuću interesom slavenskoga plemena. Mi, veli se nadalje, možemo slićiditi samo rusku politiku. Aleksandar svrgnut jo za uvjek s prestola, pošto se jo narod uvjerio, da jo njegova vieda; bila kćobna po Bugarsku. Narod stalan jo, da ćo veliki ćar štitići domovinu.

U Petrogradu, 24. agusta. Sinoć slavilo jo više ćastitnah svrgnuće knoza Aleksandra vojnićkom svetćanoćku, kojoj prisustvovalu knozovi Božidar i Aleksandar Karagjorgjević.

U Berlinu, 24. agusta. «Nat. Zeitung», govoreći o najnovijih bugarskih dogodjajih, veli, da urotu nije poslićidila t. zv. trocarskoga saveza, no istina jo, da Njemaćka i Austro-Ugarska nećo ni rukom garanti, da ustavo Rusiju u njozinu prodiranju iztoćnoj polovici Balkana. Ta zadaca pripada Englozkoj ili Turkoj ili pak balkanskim narodom. Nije pobiodjen knoz Aleksandar, koji ćo još na važnijom pozoriću naći svoju ulogu, već jo poraćena Englozka. «Vossische Zeitung» pita, da li jo mir bolje obćiodjen danas, gdje jo Rusija zudoćbila, što jo željela, naimo, da može iztoćno pitanje pokoruiti? Tri carskoć vlasti složio su se o oventualnostih. Knez Bismark sastati ćo sa ćoskora sa Giorom u Egeru.

U Parizu, 24. agusta. U proglasu, kojim jo privremena bugarska vlada objavila najnovije dogodjaje, kaže se, da ćo se poštovati život i prava tako domaćih, kao i stranacah. Izdavišti proglas, uputiće se članovi vlade po tom k ruskomu agentu Bogdanovu, to ga zamolišo, da probić oaru Aleksandru izjavu njihove odanosti. Vojška zavjerila se jo privremenoj vladi. Karavelov i major Nikolajev takodjor su uhvaćeni. Ruskin kandidatam za bugarski prestol oznaćuju se princ Aleksandar Oldonburćki.

U Srbiji doćmilo se osobito naimo svrgnuće knoza Aleksandra. Iz Biograda brzojavljaju naimo slićede: Radi bugarskih dogodjajah zaključilo je današnje ministarsko vieće djeloćmićnu mobilizaciju i pojaćanje vojske na bugarskoj granici. Garašanin jo pozvan iz Gloihonbarga natrag.

Kralj Milan nećo odputovati u inozomstvo.

Franina i Jurina. Fr. Toća, teše po puliće, va soldatćon. Klobučde; Jurina ća mi ga jo to?

tiće od razpravajućih se animalnih latakah, ili kao što drugi manju, od neklih štivdih organizama, nije do sada podpunno riešeno. (Str. 97.)

Kad bi svietloćanje mora u Kvarneru bilo u istinu onako intenzivno, kakovim si ga stvorila ugrijana mašta dr. S., tad bi ono bilo identično s onim u tropskih morkah, kako nam ga divno opisuje Peron. Nu ono nije nikada tako jako, a ne najjaće u listopadu i studenom, pa još k tomu kad jo jasno, već u ljetu; kad su večeri tihe (što je u pomenutih mjesecih riedje), nebo obićno, zrak sparan i vlaćan. Nećudimo se, da dr. S. nećna za uzrok toje najdivnijaćga pojava na moru, jer su mu i jednostavnije stvari nepoznate. Nagadajlo se o tom koredje; u nas bavio se tim pojavom dr. Lorenz, bivši profesor na Rieći, te jo i on iztaknuo razvaranje organizama.

Našo gore list, Radziszewsky u Lavovu, dugotrajnim je iztraćivanjem doćao do toga, da jo uzrokom svietloćanja posabna tvar Choin, i kad se on oćeidira, tad dotićeñi organizam svietluca.

Sad ćemo se još osvrtuti na jednu, a ta rećka bude kruna Szemerovog ćjola; iztaknuti ćemo naimo, da taj ućen doktor nećno, što jo puž, a što klobučnjak.

Vriedno je još spomenuti, tako piše na str. 97, kovno prelevaljećeg mekućca, ne samo za to, što jo ovdje izvanredno obćinan, nego više radi zamaćno velićno:

